

STANISŁAW KWIRYN KWIRYNOWICZ (1922-1997)

dr Stanisław Kwirynowicz.
Fot. z zasobów Kaliskiego
Towarzystwa Przyjaciół Nauk

Minęło nieco ponad trzy lata od zakończenia okrutnej dla Kalisza I wojny światowej. Zniszczony przez oddziały pruskie Kalisz z ogromnym trudem podjął działania porządkowania miasta, jego odbudowy, a przede wszystkim zapewnienia mieszkańcom i powracającej ludności, warunków życia i zamieszkania¹.

Stanisław Kwirynowicz – bo tak się podpisywał i był znany ogółowi – przyszedł na świat w dniu 8 lutego 1922 r. w Kaliszu przy ul. Cmentarnej 5. Według aktu urodzenia nadano mu imiona Stanisław Kwiryn, a jego rodzicami byli Stanisław (1890-1972) i Maria z Mazurczaków (1896-1926)². W akcie tym zapisano również, że ojciec był stolarzem, choć z innych, późniejszych zapisów dokumentowych wynika, że zajmował się też szewstwem³. Może to świadczyć, o poszukiwaniu w tych trudnych wojennych warunkach środków na utrzymanie

¹ Mieczysław Arkadiusz Woźniak, *Kalisz – 1914. Pogrom miasta*, (Kalisz: Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk, 1995). Tegoż: „Tło i przebieg wypadków sierpniowych w Kaliszu w 1914 roku”, *Rocznik Kaliski*, 40, (Kalisz: Polskie Towarzystwo Historyczne O/Kalisz, 2014) [dalej: PTH/OK]. Ryszard Bieniecki, „Katastrofa kaliska 1914 roku, jako zagadnienie badawcze”, *Rocznik Kaliski*, 40, (Kalisz: PTH/OK, 2014). Tegoż, „Katastrofa kaliska w prasie polskiej 1914 roku”, *Rocznik Kaliski*, 44, (Kalisz: PTH/OK, 2018).

² Urząd Stanu Cywilnego w Kaliszu [dalej: USCK], Akta metrykalne parafii św. Mikołaja, akt nr 276, 1922.

³ Archiwum Państwowe w Kaliszu [dalej: APK], Akta miasta Kalisza [1783] 1809-1950 [1998] (dalej: AMK), sygn. 4561, Karta meldunkowa indywidualna nr 2670-2671 i sygn. 4403, Karta meldunkowa rodzinna nr 979-980.

rodziny. Podobnie było też z miejscem zamieszkania. Ulica Cmentarna w tamtym czasie, łącznie z pierwszą zabudową mieszkaniową nie spełniały jakichkolwiek wymogów sanitarnych⁴. Dlatego w tym samym roku rodzice Stanisława przenoszą się z synem na ulicę Poznańską. W karcie meldunkowej ojca pod datą 1 stycznia 1931 r. odnotowano, że był wdowcem⁵, zaś w karcie rodzinnej, że w 1940 r. zawarł związek małżeński w parafii św. Mikołaja w Kaliszu⁶. Fakty te zostały potwierdzone zapisami w „Raptularzu zaślubionych w parafii św. Mikołaja w Kaliszu z roku 1940”⁷. Ostatecznie Kwirynowiczowie pod koniec 1946 r. zamieszkali na ulicy Podgórze. Jak się wydaje dla 18-letniego Stanisława Kwiryńca sytuacja nie była najkorzystniejsza. Po pierwsze, trwała II wojna światowa ze wszystkimi konsekwencjami stąd wynikającymi; po drugie, Stanisław był ciągle zainteresowany podnoszeniem poziomu wiedzy. W swoim życiorysie, z czerwca 1975 r. napisał⁸ [...] *Do wybuchu wojny w 1939 r. uczęszczałem do szkoły podstawowej i średniej* [...]. Trudno obecnie ustalić, do której ze szkół powszechnych – jak je wtedy nazywano – uczęszczał⁹. Pierwsze lata okupacji niemieckiej najprawdopodobniej spędził w Kaliszu, ale wspomniana sytuacja rodzinna, a z pewnością również osobista sprawiła, że w 1941 r. podjął pracę jako robotnik, a pod koniec wojny, jako pracownik biurowy w Kaliskiej Manufakturze Pluszu i Aksamitu Edmund Gaede S.A.¹⁰

Zaraz po zakończeniu wojny, mając 23 lata, został przyjęty do Państwowego Gimnazjum i Liceum im. Adama Asnyka w Kaliszu, i w czerwcu tegoż roku dopuszczony został do egzaminów dojrzałości, z których zarówno pisemne, jak i ustne zdał z powodzeniem¹¹.

⁴ Makary Górczyński, *Skok w nieznanne. Procesy modernizacyjne, architektura i polityka przestrzenne w Kaliszu początków XX wieku*, (Kalisz: Wydawnictwo Naukowe Akademii Kaliskiej im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego, 2022), 182-184.

⁵ APK, AMK, sygn. 4561, Karta meldunkowa indywidualna Stanisława Kwirynowicza [ojca], nr 2670-2671.

⁶ APK, AMK, sygn. 4403, Karta meldunkowa rodzinna Stanisława Kwirynowicza [ojca], nr 979-980.

⁷ Archiwum parafii św. Mikołaja w Kaliszu, Raptularz zaślubionych z roku 1946. W księdze zapisano informację o zmarłej 30.06.1926 r. Marii z Mazurczaków, matki Stanisława K. Kwirynowicza oraz z informację o zawarciu związku małżeńskiego Stanisława Kwirynowicza [ojca] ze Stanisławą Mazurczak w dniu 25.02.1940 r.

⁸ Archiwum Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu, Delegatura w Kaliszu [dalej: AWUWDK]; Akta osobowe Stanisława K. Kwirynowicza.

⁹ Henryk Wrotkowski, *Rozwój szkolnictwa i oświaty (1918-1939)*. w: *Dzieje Kalisza*, pod red. Wacława Rusińskiego, (Wydawnictwo Poznańskie, 1977), 596-611. Tegoż, *Szkolnictwo kaliskie w latach 1918-1928. Rocznik Kaliski*, 9, 1976, 11-59.

¹⁰ Włodzimierz Bonusiak, „Kaliska Manufaktura Pluszu i Aksamitu w latach 1907-1945”. *Rocznik Kaliski*, t. 2, (Wydawnictwo Poznańskie, 1969), 80-140. W 1947 r. przedsiębiorstwo przeszło na własność państwa, a w 1949 r. na jego majątku powołano Kaliską Fabrykę Pluszu i Aksamitu w Kaliszu.

¹¹ *Szkoła Kaliska. Dzieje I Liceum Ogólnokształcącego im. Adama Asnyka w Kaliszu*,

Mimo młodego wieku ma już własne doświadczenie życiowe, zna języki obce: francuski i niemiecki, i wie, że stoi przed nim wielka szansa, którą musi wykorzystać. Powojenna Polska będzie potrzebowała wykształconych kadr.

W marcu 1945 r. Ministerstwo Oświaty zaakceptowało władze Uniwersytetu Poznańskiego, które przy ogromnym wysiłku pracowników, po przygotowaniu budynków i sal wykładowych, przystąpiły do rekrutacji studentów. Pozwoliło to na otwarcie nowego roku akademickiego już w kwietniu¹². Stanisław K. Kwirynowicz spełniał jedyne, przyjęte przez władze Uniwersytetu obowiązujące kryterium, jakim było posiadanie świadectwa maturalnego. Dlatego nie zwlekał i w roku akademickim 1945/1946 podejmuje studia na Wydziale Prawno-Ekonomicznym Uniwersytetu Poznańskiego. Studia kończy w 1949 r. uzyskując dyplom magistra nauk ekonomiczno-politycznych¹³. Na uczelni szybko odrodziło się życie stowarzyszeniowe, stąd i on w trakcie studiów z pośród szeregu organizacji wybrał członkostwo w Związku Niezależnej Młodzieży Socjalistycznej i w Związku Akademickim Młodzieży Polskiej (od 1946 do 1949)¹⁴.

W tym też czasie poznał Monikę Władysławę Kończak, z którą 8 stycznia 1949 r. zawarł związek małżeński¹⁵. Warunki materialne były w dalszym ciągu istotnym problemem już nie tylko w jego życiu – miał rodzinę. Od grudnia 1949 r. rozpoczął pracę na stanowisku starszego inspektora w Oddziale Wojewódzkim Narodowego Banku Polskiego [NBP] w Poznaniu, co pozwoliło zapewnić środki materialne rodzinie. Rozłąka utrudnia jednak kontakt rodzinny. Małżonkowie w tym czasie mieszkają już przy ul. Górnośląskiej 4.

Trzeba jednak podkreślić fakt, że praca i pobyt w Poznaniu umożliwiła Stanisławowi K. Kwirynowiczowi kontynuowanie studiów doktoranckich na Wydziale Filozoficzno-Historycznym macierzystego uniwersytetu. Sytuacja zaś na uczelni (nie tylko poznańskiej) ulegała zmianom politycznym i ideologicznym, i szła w kierunku ograniczenia jej autonomii. Profesorowie zaniepokojeni zapowiadającymi zmianami wynikającymi z wejściem w życie ustawy z 15 grudnia 1951 r.¹⁶,

pod red. Edwarda Polanowskiego, (Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk, Kalisz 1993, 130-133 i 208.

¹² *Dzieje Uniwersytetu w Poznaniu w latach 1945-2019*, red. Stanisław Jankowiak i Tomasz Schramm, Poznań 2019, 12-13, 31 i 323. [online:] <https://press.amu.edu.pl/pl/dzieje-universytetu-w-poznaniu-w-latach-19452019-5252.html> [dostęp: 15.07.2023].

¹³ AWUWDK, Odpis dyplomu nr 189 z 6.08.1952 r., ukończenia studiów wyższych na Wydziale Prawa Uniwersytetu Poznańskiego w zakresie nauk ekonomiczno-politycznych i uzyskania stopnia magistra nauk ekonomiczno-politycznych.

¹⁴ *Dzieje Uniwersytetu...*, 323.

¹⁵ USCK, Akt urodzenia Stanisława K. Kwirynowicza, nr 276 nr 4, 1922, z adnotacją urzędową o zawarciu związku małżeńskiego z Moniką Władysławą Kończak 8.01.1949. Także, APK, Zespół akt miasta Kalisza sygn. 4403, nota urzędnika USC w Kaliszu na karcie meldunkowej Stanisława K. Kwirynowicza, nr 971-972 – akt małżeństwa zawarty w USC w Kaliszu, nr 4. 1949 r.

¹⁶ Ustawa z dnia 15.12.1951 r. o szkolnictwie wyższym i o pracownikach nauki

dokładali wszelkich starań, aby ich doktoranci zintensyfikowali przygotowanie własnych rozpraw¹⁷. Przygotowana przez niego praca doktorska, która w tamtym czasie była tematycznie związana z niedawnymi wydarzeniami i skutkami wojennymi, zatytułowana: *Polityka wysiedleńcza okupanta hitlerowskiego w tzw. „Kraju Warty” 1939-1945*¹⁸, złożona została w oczekiwanym przez promotora terminie. Przed uzyskaniem promocji doktorant 14 grudnia 1951 r. złożył ustny egzamin doktorski z zakresu historii nowożytnej, jako przedmiotu głównego i z teorii prawa, jako przedmiotu ubocznego. Po czym, jak wynika z dyplomu doktorskiego, uchwałą rady Wydziału Filozoficzno-Historycznego Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, z dnia 14 grudnia 1951 r., uzyskał stopień doktora nauk humanistycznych¹⁹. Promocja doktorska odbyła się dzień później.

Najprawdopodobniej związany umową lub nakazem pracy kontynuował ją do stycznia 1954 r. w Oddziale Wojewódzkim NBP w Poznaniu. Jednak względy rodzinne, a z pewnością obecność już na świecie syna Macieja Kwiryna, spowodowały powrót do Kalisza. Zaraz też podjął pracę w kaliskim Oddziale NBP, gdzie pracował do grudnia 1957 r. W okresie od 1 września 1956 r. do 31.08.1957 r. pracował dodatkowo jako nauczyciel ekonomii politycznej oraz organizacji i techniki bankowości w wymiarze 13 godzin tygodniowo, w Technikum Rachunkowości w Kaliszu²⁰. Pracując postanowił, mimo szczególnych warunkowań politycznych, wrócić do aktywności społecznej²¹. W grudniu 1954 r. kandydował jako bezpartyjny w wyborach do Miejskiej Rady Narodowej (MRN) w Kaliszu na 3-letnią kadencję do 1958 r. Funkcję tę sprawował też w kolejnych kadencjach, a ostatnią w latach 1965-1969²². Rada wybrała go też członkiem jej prezydium i przewodniczącym Komisji Budżetu i Finansów. W jednej z kadencji sprawował funkcję przewodniczącego Komisji Zdrowia.

(Dz.U. nr 6, poz.38).

¹⁷ *Dzieje Uniwersytetu...*, 31.

¹⁸ Powyższa praca doktorska (maszynopis) złożona została, jako depozyt autorski w Instytucie Zachodnim w Poznaniu. Archiwum II Wojny Światowej. Ponadto cytowana jest w rozprawie doktorskiej mgr Sylwii Afrodyty Karowicz-Bienias pt. *Standardy międzynarodowego procesu karnego a polskie postępowanie karne w sprawach o zbrodnie przeciwko ludzkości popełnione w latach 1939-1956*, przygotowanej pod kierunkiem prof. dr hab. Macieja Perkowskiego na Uniwersytecie w Białymstoku, Wydział Prawa, Katedra Prawa Międzynarodowego Publicznego i Europejskiego, Białystok 2021.

¹⁹ AWUWDK, Odpis dyplomu nr 238 z 26.11.1972 r. o uzyskaniu stopnia doktora nauk humanistycznych na Wydziale Filozoficzno-Historycznym Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

²⁰ AWUWDK, Pismo dyrektora Centralnego Zarządu Szkolenia Zawodowego w Warszawie z 7 IX 1956 r., nr R/509/28/56.

²¹ Jerzy Drygalski, Jacek Kwaśniewski Jacek, „R. V. Rady narodowe – władza bez władzy”, w: *(Nie) realny socjalizm, cz. II*. [online] https://jacek.kwasniewski.org.pl/socjalizm/nierrealny-socjalizm-czesc-ii/#Rozdzial_V_Rady_narodowe_-_wladza_bez_wladz [dostęp: 23.08.2023].

²² AWUWDK, tak wynika z dat podanych w jego życiorysie z 1975 r.

Znajomość problematyki miasta i regionu, a także przedsiębiorstwa predestynowała jego osobę do kandydowania w wyborach do Sejmu PRL. Został wybrany posłem bezpartyjnym II kadencji (1957-1961)²³ i jak sam stwierdził w wywiadzie dla czasopisma „Ziemia Kaliska”, [...] *osobiście pragnąłbym szczególnie poświęcić się pracy na odcinku gospodarczym, który z racji przygotowania teoretycznego i zawodowego jest mi najbardziej znany* [...]²⁴. Został członkiem sejmowej Komisji Planu Gospodarczego, Budżetu i Finansów, a jednocześnie Sejm wybrał go jednym z dziesięciu sekretarzy Sejmu; był więc świadomy, że z tego tytułu będzie miał nieco więcej pracy „administracyjnej”²⁵. Pomimo obowiązków sekretarza Sejmu, był przede wszystkim aktywnym uczestnikiem w pracach wspomnianej Komisji sejmowej. Mówił o tym w wywiadzie udzielonym Ryszardowi Chrzanowskiemu²⁶, w którym podkreślił, że w Komisji zajmował się sprawami inwestycyjnymi i na plenarnych posiedzeniach Sejmu miał około siedem wystąpień. Odbывał też spotkania z wyborcami m.in. w Kaliszu w sierpniu 1957 r.²⁷. W tym też roku opublikował w tygodniku „Za i przeciw” artykuł, w którym przedstawił rolę Sejmu i posłów, a także wyborców w okresie odnowy październikowej 1956 r.²⁸

Dotychczasowe obowiązki zawodowe i społeczne potwierdziły jego możliwości w samodzielnym kierowaniu jednostkami gospodarczymi. Odejście z pracy, z kaliskiego oddziału NBP było takim wyborem. Choć można przypuszczać, że opinia kierownictwa tego oddziału, mogła mieć istotny wpływ na decyzję ówczesnych władz partyjnych, co do jego obsady, na stanowisku dyrektora Kaliskich Zakładów Tworzyw Sztucznych (KZTS). Funkcję tę objął 15 grudnia 1957 r. i pełnił nieprzerwanie do 28 lutego 1971 r. Odwołany został ze stanowiska 22 marca 1971 r., ale po obopólnych uzgodnieniach ze Zjednoczeniem Przemysłu Okuć i Instalacji Budowlanych w Poznaniu, jako jednostką nadrzędną, rozwiązanie umowy o pracę nastąpiło w dniu 30 kwietnia 1971 r. Z treści bardzo pozytywnej opinii Zjednoczenia podpisanej przez dyrektora naczelnego²⁹ wynika, że dr Kwirynowicz m.in.:

²³ Obwieszczenie Państwowej Komisji Wyborczej z 22.01.1957 r. o wynikach wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Ludowej przeprowadzonych 20.01.1957 r. (M.P. 1957, nr 5, poz. 30). Okres trwania pełnomocnictw Sejmu trwał od 20.02.1957 do 20.02.1961.

²⁴ [b.a.] „Sejm 1957”, *Ziemia Kaliska* 1 (1957): 6.

²⁵ Tamże.

²⁶ Ryszard Chrzanowski, „Mówi poseł na Sejm PRL dr Stanisław Kwirynowicz”, *Ziemia Kaliska* (10), 1960: 2.

²⁷ [W.], „Poselskie spotkanie”, *Ziemia Kaliska*, 4 (1957): 5.

²⁸ Stanisław Kwirynowicz, „Poseł i wyborca w okręgu wyborczym”, *Za i przeciw*, 33 (1957), 1, 7.

²⁹ AWUWDK, Odpis opinii dyrektora Zjednoczenia Przemysłu Okuć i Instalacji Budowlanych w Poznaniu z 24.04.1971 r.

[...] posiadał wysokie kwalifikacje zawodowe, które potrafił stosować w rozwiązywaniu problemów ekonomiczno-technicznych przedsiębiorstwa. Umiejętnie kierował powierzonym mu przedsiębiorstwem. Planowo organizował i wytrwale realizował długofalowe zadania. Był aktywnym na Kolegiach Zjednoczenia, [...] a w szczególności z zakresie wyzwalania rezerw i mocy produkcyjnych, dając szereg odkrywczych propozycji. [...] Posiada zdolności organizatorskie. Bezpartyjny, w pracach społeczno-politycznych udzielał się tak w przedsiębiorstwie jak i poza nim na terenie miasta Kalisza.

Odejsie – ostatecznie na własną prośbę – z KZTS nie było naturalne. Świadczy o tym pośrednio, choćby przytoczona tu we fragmentach opinia dyrektora Zjednoczenia. Szczęśliwie już 2 maja 1971 r. podjął pracę w Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Kaliszu w Wydziale Finansowym na stanowisku starszego inspektora, gdzie przepracował do 30 września tego roku, by 1 października za porozumieniem stron wrócić niejako do I Oddziału NBP w Kaliszu na stanowisko specjalisty ds. ekonomicznych³⁰; przepracował tutaj do 31 sierpnia 1972 r. Przypuszczać można, że sytuacja rodzinna wymagała większej stabilizacji materialnej rodziny, stąd poszukiwanie odpowiedniej pracy, której w Kaliszu najprawdopodobniej nie mógł uzyskać. Tym razem po rozmowach z dyrekcją Państwowego Technikum Rachunkowości Rolnej w Liskowie, zdecydował się na podjęcie tam pracy nauczyciela od 1 września 1972 r., choć wiązało się to z codziennymi dojazdami około 60 km w obie strony. Uczył przedmiotów ekonomicznych oraz organizacji i techniki bankowości, a także elementów prawa. Podjęte starania o lokum mieszkaniowe, choćby w dniach nauki, nie przyniosły rezultatu³¹.

Tymczasem w powszechnej świadomości, a w kołach administracji państwowej w szczególności, wiadomo było, że przygotowany został nowy podział administracyjny Polski, który z dniem 1 czerwca 1975 r. powoływał województwo kaliskie³². Wywołało to szereg problemów organizacyjnych w tym również zapotrzebowania na kadre. Doktor Kwirynowicz z dniem 30 lipca 1975 r. zakończył pracę w Państwowym Technikum Rachunkowości Rolnej w Liskowie i przeniesiony został do nowo powstałego Urzędu Wojewódzkiego w Kaliszu. Początkowo na stanowisko starszego inspektora wojewódzkiego w Wydziale Organizacyjno-Prawnym i Kadr, przy czym wykonywał prace bezpośrednio na rzecz wojewody kaliskiego Zbigniewa Chodyły³³, korzystając m.in. z zasobów Wo-

³⁰ Archiwum Urzędu Miasta Kalisza [AUMK], Akta osobowe Stanisława Kwirynowicza.

³¹ Archiwum Starostwa Powiatowego w Kaliszu [ASPK], Akta osobowe Stanisława Kwirynowicza.

³² Ustawa z dnia 28 maja 1975 r. o dwustopniowym podziale administracyjnym Państwa oraz o zmianie ustawy o radach narodowych, (Dz.U. 1975, nr 16, poz. 91); podział ten obowiązywał do 31.12.1998 r

³³ Zbigniew Chodyła, (ur. 24 kwietnia 1937 w Godziszach Wielkich, zm. 1992)

jewódzkiej Komisji Planowania (WKP). W końcu listopada 1977 r. przeszedł do pracy na analogiczne stanowisko w WKP z podobnym zakresem obowiązków. Za zgodą wojewody prowadził w określonym wymiarze godzin, zajęcia w Zespole Szkół Ekonomicznych w Kaliszu. Kiedy dotychczasowy przewodniczący WKP przeszedł na inne stanowisko³⁴, wojewoda dr Zdzisław Drozd³⁵ występuje zgodnie z ówczesnymi procedurami, z wnioskiem do władz partyjnych (KW PZPR) i z rekomendacją na to stanowisko dla dr. Stanisława Kwirynowicza³⁶. We wniosku napisał m.in.:

[...] W toku długoletniej, nieprzerwanej pracy wykazał wysokie umiejętności zawodowe wykonując powierzone obowiązki z dużym osobistym zaangażowaniem. Jest aktywnym, bezpartyjnym działaczem społecznym, [...] był radnym MRN w Kaliszu pełniącym funkcję przewodniczącego Komisji Budżetu i Planu Gospodarczego. [...] będąc posłem na Sejm PRL brał udział w pracach Komisji Planu Gospodarczego Budżetu i Finansów. [...] Cechuje Go wysokie poczucie obowiązku i umiejętność kształtowania stosunków międzyludzkich [...].

Uzyskał pozytywne „zatwierdzenie”³⁷ i z dniem 25 września 1979 r. powołał go na stanowisko przewodniczącego WKP. Powołanie bezpartyjnego na znaczące w strukturach administracji wojewódzkiej (nie tylko kaliskiej) stanowisko, które nieoficjalnie porównywano do stanowiska wicewojewody było w tamtym czasie ewenementem. Osoba Stanisława K. Kwirynowicza przygotowanego

– polski działacz partyjny i państwowy, w latach 1975-1979 wojewoda kaliski, poseł na Sejm PRL VIII kadencji (1980–1981). Zasiadał w sejmowej Komisji Spraw Zagranicznych. W lipcu 1981 zrzekł się mandatu. [online] https://pl.wikipedia.org/wiki/Zbigniew_Chody%C5%82a [dostęp: 15.07.2023]

³⁴ Czubak, Józef Ignacy, (ur. 12.03.1939 w Gniazdowie, zm. 20.03.2010) – urzędnik, działacz partyjny, żeglarz, harcerz, przewodniczący prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Ostrowie Wielkopolskim w latach 1973–1975, a następnie prezydent tego miasta. W 1975 r. powołany zostaje na stanowisko przewodniczącego Wojewódzkiej Komisji Planowania (1975-1979). Współzałożyciel Kaliskiego Okręgowego Związku Żeglarskiego (KOZZ). W 1975 został jego pierwszym prezesem (funkcję pełnił ponownie w latach 2001–2005). W 1978 awansował na harcmistrza w ramach Związku Harcerstwa Polskiego. W 1985 zdobył patent jachtowego kapitana żeglugi wielkiej. [online:] https://pl.wikipedia.org/wiki/J%C3%B3zef_Czubak [dostęp: 15.07.2023].

³⁵ Drozd, Zdzisław Wojciech, (ur. 27.03.1925 w Dąbrowie, zm. 11.04.1994 w Warszawie) – polski ekonomista i polityk, minister gospodarki komunalnej (1970–1972) i wojewoda kaliski (1979–1982). W 1949 ukończył studia na Akademii Handlowej w Krakowie, w 1970 obronił doktorat z tego zakresu. Pełnił również funkcje wiceministra w kilku innych resortach gospodarczych. [online:] https://pl.wikipedia.org/wiki/Zdzis%C5%82aw_Drozd [dostęp: 15.07.2023].

³⁶ AWUWDK, Wniosek z dnia 18.09.1979 r. o zatwierdzenie Stanisława Kwirynowicza na stanowisko przewodniczącego WKP.

³⁷ AWUWDK, Pismo KW PZPR z 21.09.1979 r. o zatwierdzeniu na stanowisko przewodniczącego WKP.

wszechstronnie do tej funkcji była najlepszym rozwiązaniem, aby przy udziale zespołu pracowników, koordynować w umiejętny sposób problemy i planowanie działów społecznych i gospodarczych województwa. Sprzyjało temu również dobre porozumienie z wojewodą Drozdem, zarówno od strony merytorycznej, ale jak się wydaje, także osobistej. Kontakty „warszawskie” wojewody pozwalały w tamtym trudnym czasie na uzyskanie pomocy dla województwa, głównie w sprawach inwestycyjnych i materiałowych.

Należy zwrócić uwagę, że były to lata, w których rozpoczynał się trudny czas dla wszystkich władz, na początku [...] *powodowany aktywizacją niektórych osób wywodzących się z grup antysocjalistycznych KSS KOR i ROPPCIO [...]*³⁸, później zaś poprzez niepokoje załóg zakładów pracy i powstanie „Solidarności” na terenie województwa³⁹. To był też intensywny czas pracy dla pracowników WKP pod kierunkiem dr. Kwirynowicza. Przygotowywane były tematyczne analizy i opracowania na liczne spotkania dla kierownictwa Urzędu, ale nie tylko, oraz plany społeczno-gospodarcze na dany rok oraz sprawozdania z ich realizacji, które przedstawiano Wojewódzkiej Radzie Narodowej i jej organom.

W końcu grudnia 1981 r. zakończył pracę w Urzędzie wojewoda dr Zdzisław Drozd. Jak wiadomo, był to już czas wprowadzonego stanu wojennego i władze centralne przyjęły zasadę, że wojewodami pozostawali wyżsi oficerowie WP. Na wojewodę kaliskiego powołany został płk. dypl. Kazimierz Buczma⁴⁰. Z ciekawością i zainteresowaniem kadra oczekiwała pierwszych decyzji i kontaktów osobistych z wojewodą, tym bardziej, że nie miał on doświadczenia w pracy administracji państwowej, a z kontaktów krajowych docierały najróżniejsze informacje o postawie wojskowych wojewodów. Bardzo dużą rolę w ułożeniu stosunków z WKP i przygotowaniu wojewody do pełnienia funkcji, odegrał oczywiście dr Kwirynowicz. Warto podkreślić, że współpraca obu panów trwała bezkonfliktowo prawie pięć lat. Kolejnym wojewodą, z którym dr Kwirynowicz

³⁸ Szerzej na ten temat: Marek Kozłowski, *Województwo kaliskie w świetle telexów Komitetu Wojewódzkiego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej (1977-1986)*, Kalisz. 2004, 13 i dalsze. Tenże, *Zanim narodził się niezależny samorządny związek zawodowy „Solidarność” w Kaliszu*, w: *Kalisz 18,5. Wybrane problemy z dziejów miasta*, pod red. Danuty Wańki i Tadeusza Krokosa, (Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk) [dalej: KTPN], 2010, 135-162.

³⁹ Grażyna Schlender, 2001. „Solidarność” *Wielkopolski południowo-wschodniej 1980-2000. Zarys dziejów*. Kalisz. „Solidarność”. Taż: *NSZZ „Solidarność” w województwie kaliskim w latach 1980-1990*, (KTPN 2006).

⁴⁰ Kazimierz Buczma, (ur. 1934 w Chorostkowie, zm. w styczniu 2011 w Poznaniu, pochowany na cmentarzu komunalnym w Kaliszu) – polski wojskowy i działacz państwowy, wojewoda kaliski (1982–1987). Służył w Ludowym Wojsku Polskim, gdzie awansował do stopnia pułkownika. Od 29.04.1975 do 28.02.1982 dowodził 9. Szkolnym Pułkiem Samochodowym. Następnie od 11.03.1982 przeniesiony na stanowisko wojewody kaliskiego, które sprawował do 6.03.1987. [online:] https://pl.wikipedia.org/wiki/Kazimierz_Buczma [dostęp: 15.07.2023].

współpracował, został Marian Józwiak⁴¹, dotychczasowy wicewojewoda kaliski. Ta współpraca układała się w sposób partnerski, co wynikało z dotychczasowych kontaktów zawodowych.

Odnotowania wymagają również inne ważne fakty z jego działalności społecznej, z drugiej połowy lat pięćdziesiątych XX w. W 1957 r. był też wśród dwudziestu sześciu społeczników – założycieli⁴², czasopisma „Ziemia Kaliska”, którego cytowany już pierwszy numer ukazał się w maju 1957 r.⁴³; był wtedy członkiem kolegium redakcyjnego. To z pewnością satysfakcja i ważny moment w jego życiu, ale równie istotnym były poczynania związane z powołaniem towarzystwa naukowego w Kaliszu. Myśl ta powstała wśród osób zajmujących się wówczas przygotowaniami do obchodów XVIII wieków Kalisza, które planowano na 1960 r.⁴⁴. Inicjatywa ta doprowadziła do zawiązania w dniu 2 października 1959 r. komisji organizacyjnej Kaliskiego Towarzystwa Naukowego na czele której stanął dr Kwirynowicz, będący w tym czasie posłem na Sejm⁴⁵. Skład inicjatorów wydawał się gwarantować powodzenie i uzyskanie zgody na rejestrację, a w efekcie przekazania władzy w ręce zarządu⁴⁶. Niestety, ówczesni

⁴¹ Marian Józwiak urodził się 29 stycznia 1935 w Żerkowie, zm. 23.09.2021 w Kaliszu; pochowany na cmentarzu tynieckim. W latach 50 i 60 pracował jako nauczyciel i kierownik szkół podstawowych m.in. w Sokołowie, Liskowie i w Kaliszu. W latach 1967-72 był zastępcą dyrektora Państwowego Domu Dziecka w Kaliszu. W 1979 r. ukończył studia na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza. Był członkiem władz ZSL i PSL. W latach 1985–1987 pełnił obowiązki wicewojewody kaliskiego, a w latach 1987–1990 wojewody kaliskiego; [online:] pl.wikipedia.org/wiki/Marian_Józwiak [dostęp: 15.07.2023].

⁴² Komitet założycielski tworzyli: Waław Klepandy, Józef Korcala, Stanisław Gorgol, Stanisław Szypulski, Andrzej Chorzewski, Maria Nowak, Władysław Kościelniak, Jerzy Kuczyński, Jerzy Kwieciński, Mieczysław Leń, Aniela Wende, Tadeusz Wehr, Bronisław Koszutski, Tadeusz Pniewski, Stanisław Kwirynowicz, Tadeusz Kaczmarek, Mieczysław Niedźwiecki, Paweł Kołowrocki, Leon Michalski, Michał Płociński, Leszek Głowniak, Waław Domański, Zbigniew Pęcherski, Zygmunt Bielaj, Wojciech Sypniewski, Henryk Wrotkowski.

⁴³ Joanna Mąkosza, *Ludzie ze stopki „Ziemi Kaliskiej” 1957-1992. Indeks. Informator*. [online:] http://www.info.kalisz.pl/ziemia_kal/stopka_mob.htm [dostęp: 25.08.2023] Także, Bożena Szal-Truszkowska, *Przyczynek do dziejów najstarszego tytułu prasowego na obecnym rynku kaliskim*, [online:] http://www.info.kalisz.pl/ziemia_kal/kilka_uwag.htm [dostęp: 25.08.2023]

⁴⁴ Bogumiła Celer, „30-lecie KTPN”, *Rocznik Kaliski* 43 (2017): 306-313. Grupa ta skupiała takie osoby jak: dr Krzysztof Dąbrowski, dr Tadeusz Pniewski, Władysław Kościelniak, dr Stanisław Kwirynowicz. Objęcie patronatem tej inicjatywy zgłosił prof. dr Aleksander Gieysztor.

⁴⁵ *Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk. Trzydzieści lat działalności 1987-2017*, pod red. Krzysztofa Walczaka, (Kalisz: KTPN 2020), 23-29.

⁴⁶ W składzie komisji organizacyjnej byli też: Józef Kuznowicz – przewodniczący Prezydium MRN, Stanisław Kryś, dr med. Tadeusz Pniewski – kierownik Stacji Krwioudawstwa, Krzysztof Dąbrowski – archeolog, Jerzy Kuczyński – red. czasopisma Ziemia Kaliska”.

decydenci przeciągali sprawę w nieskończoność. Dopiero w listopadzie 1981 r., w nieco innych warunkach politycznych i pod patronatem prof. dr. hab. Władysława Rusińskiego⁴⁷, powrócono do ważnej dla miasta i środowiska idei, która wśród obecnych na spotkaniu założycieli znalazła uznanie⁴⁸. Ale i tym razem jej realizacja nie doszła do skutku wobec wprowadzenia 13 grudnia stanu wojennego⁴⁹. Idea powróciła i została urzeczywistniona dopiero w listopadzie 1987 r. – powstało Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk (KTPN).

Doktor Kwirynowicz przewodniczył też zespołowi autorskiemu pracującemu nad zestawem haseł do zamierzonej „Encyklopedii Wielkopolski”, którą miał wydać poznański oddział Państwowego Wydawnictwa Naukowego. Ostatecznie idea ta upadła wobec braku środków finansowych. Powstałe zaś i zabezpieczone materiały zostały przejęte przez KTPN, co pozwoliło na wydanie zeszytu próbnego „Słownika biograficznego Wielkopolski południowo-wschodniej (ziemi kaliskiej)”⁵⁰.

W 1957 roku był członkiem delegacji Kalisza w trakcie rozmów z władzami miasta Hautmont⁵¹ i przy podpisaniu umowy partnerskiej obu miast⁵², a także podczas wizyty władz Hautmont w Kaliszu w 1958 r.⁵³. Pełnił tutaj z pewnością istotną rolę merytoryczną, także z uwagi na biegłą znajomość języka francuskiego.

We wspomnianym już wywiadzie udzielonym red. Chrzanowskiemu dał się też trochę poznać prywatnie, jako osoba, która poza obowiązkami zawodowymi i społecznymi miała własne oczekiwania, i zainteresowania. Liczył np., jak większość, że będzie miał własny samochód (korzystał tylko ze służbowego z kierowcą), ale lubił czytać Hemingwaya, Camusa, no i oczywiście prasę. Ale, jak

⁴⁷ W. Rusiński (1911-1986), prof. dr. hab. Polski historyk, badacz historii gospodarczo-społecznej Polski, do 1962 profesor Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, rektor Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Poznaniu (1962–1965) - z tą uczelnią związany od 1947). Autor wielu prac naukowych w tym również monografii *Kalisz. Zarys dziejów* (1983) oraz *Życie codzienne w Kaliszu w dobie Oświecenia* (1988), a także redaktor i współautor monografii *Dzieje Kalisza* (1977). Redaktor *Rocznika Kaliskiego* (1968-1985), [online:] <http://zhg.amu.edu.pl/kierownicy-zhg/rusinski/> [dostęp: 18.08.2023]

⁴⁸ Podjęli się tego wyzwania dwaj dyrektorzy bibliotek: Ryszard Bieniecki – Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka i Krzysztof Walczak – Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Kaliszu.

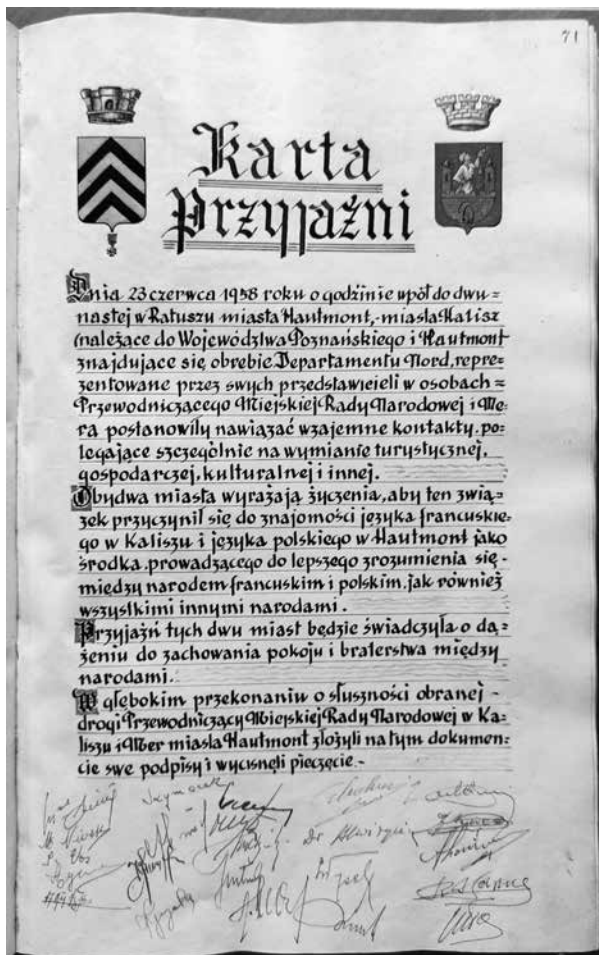
⁴⁹ Dekret z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym (Dz.U. 1981, nr 29, poz. 154).

⁵⁰ *Kaliskie Towarzystwo...*, 30-31, 90; *Słownik biograficzny Wielkopolski południowo-wschodniej (ziemi kaliskiej). Zeszyt próbny*, (Kalisz: Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk, 1993).

⁵¹ Hautmont, miasto i gmina we Francji, w regionie Hauts-de-France, w departamencie Nord; zob. w: Władysław Kościelniak, Krzysztof Walczak, *Kronika miasta Kalisza*. (Kalisz: Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk, 2002), 202; Także, Urząd Miasta Kalisza, [online:] <https://www.kalisz.pl/miasto/wspolpraca-miedzynarodowa/miasta-partnerskie/hautmont> [dostęp: 3.09.2023].

⁵² [Zet-Em], „Kalisz i Hautmont podpisały kartę przyjaźni”, *Ziemia Kaliska* 5 (1957): 3.

⁵³ M. Leń, „Wizyta przyjaciół z Hautmont w Kaliszu”, *Ziemia Kaliska* 6 (1958): 5.

Karta Przyjaźni miast Kalisza i Hautmont na niej m.in. podpis S.K. Kwirynowicza (archiwum autora)

powiedział: [...] *może uda mi się to zrobić w domu – o ile pozwoli mi na to mój syn Maciek, który zupełnie mnie sterroryzował. Nie znaczą nic dla niego moje funkcje.*

Od 1950 r. był członkiem Towarzystwa Przyjaźni Polsko Radzieckiej, a od 1975 r. Zarządu Wojewódzkiego Ligi Obrony Kraju w Kaliszu czy też organizacji związkowych w miejscach swojej pracy.

Za swoją działalność zawodową i społeczną był wyróżniony i odznaczony m.in.: Medalem 10-lecia PRL (1955), Złotym Krzyżem Zasługi (1959), Odznaką Tysiąclecia Państwa Polskiego (1960), Odznaką Honorową za zasługi dla woj. poznańskiego (1968), Brązowym Medal za Zasługi dla Obronności Kraju (1968), Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1977), Odznaką Honorową Miasta Kalisza (1983), Odznaką Honorową za zasługi dla województwa kaliskiego (1984) oraz Orderem Sztandaru Pracy II kl. (1985).

Doktor Stanisław Kwirynowicz po przepracowaniu niemal pół wieku, przeszedł 31 marca 1989 r. w wieku 67 lat na zasłużoną emeryturę. W środowisku pozostawił po sobie dobre wspomnienia. Pozostał wśród nas jeszcze kilka lat. Odszedł 24 października 1997 r. Pochowany został na cmentarzu Tynieckim w Kaliszu [1F/26/7].

BIBLIOGRAFIA

ARCHIWA

Archiwum Państwowe w Kaliszu, [dalej: APK], AMK, sygn. sygn. 4561, 4403, 4561, 4403.

Archiwum Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu, Delegatura w Kaliszu [dalej: AWUWDK]; Akta osobowe Stanisława K. Kwirynowicza.

AWUWDK, Odpis dyplomu nr 189 z 6.08.1952 r., ukończenia studiów wyższych na Wydziale Prawa Uniwersytetu Poznańskiego w zakresie nauk ekonomiczno-politycznych i uzyskania stopnia magistra nauk ekonomiczno-politycznych.

AWUWDK, Odpis dyplomu nr 238 z 26.11.1972 r. o uzyskaniu stopnia doktora nauk humanistycznych na Wydziale Filozoficzno-Historycznym Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

AWUWDK, Odpis opinii Zjednoczenia Przemysłu Okuć i Instalacji Budowlanych w Poznaniu z 24.04.1971 r.

AWUWDK, Wniosek z dnia 18.09.1979 r. o zatwierdzenie S. Kwirynowicza na stanowisko przewodniczącego WKP.

AWUWDK, Pismo KW PZPR z 21.09.1979 r. o zatwierdzeniu na stanowisko przewodniczącego WKP.

Archiwum Starostwa Powiatowego w Kaliszu [ASPK], Akta osobowe S. K. Kwirynowicz.

Archiwum Urzędu Miasta Kalisza [AUMK], Akta osobowe S. K. Kwirynowicza.

Urząd Stanu Cywilnego w Kaliszu [USCK], Akta metrykalne parafii św. Mikołaja, Akt urodzenia Stanisława K. Kwirynowicza, 276/1922, z adnotacją urzędową o zawarciu związku małżeńskiego z Moniką Władysławą Kończak 8.01.1949, 4/1949.

USCK, Akta metrykalne parafii św. Mikołaja, Akt małżeństwa nr 4/1949.; APK. Informacja z karty meldunkowej rodzinnej Stanisława K. Kwirynowicza. Zespół akt miasta Kalisza, sygn. 4403, nr 971-972.

Archiwum parafii św. Mikołaja w Kaliszu, Raptularz zaślubionych dotyczący roku 1946.

OPRACOWANIA

- Bieniecki, Ryszard. Katastrofa kaliska 1914 roku, jako zagadnienie badawcze, *Rocznik Kaliski* 40 (2014), Polskie Towarzystwo Historyczne O/Kalisz.
- Bieniecki, Ryszard. 2018. „Katastrofa kaliska w prasie polskiej 1914 roku”. *Rocznik Kaliski*, 44 (2018), Polskie Towarzystwo Historyczne O/Kalisz.
- Bonusiak, Włodzimierz. 1969. „Kaliska Manufaktura Pluszu i Aksamitu w latach 1907-1945”, *Rocznik Kaliski* (2), 80-140. Polskie Towarzystwo Historyczne O/Kalisz.
- [b.a.], „Sejm 1957”, *Ziemia Kaliska* 1 (1957): 6.
- Celer, Bogumiła. „30-lecie KTPN”, *Rocznik Kaliski* 43 (2017), 306-313. Kalisz. Polskie Towarzystwo Historyczne O/Kalisz.
- Chrzanowski, Ryszard. „Mówi poseł na Sejm PRL dr Stanisław Kwirynowicz”, *Ziemia Kaliska*, 10 (1960).
- Górzyński, Makary. 2022. *Skok w nieznanne. Procesy modernizacyjne, architektura i polityki przestrzenne w Kaliszu początków XX wieku*. Kalisz: Wydawnictwo Naukowe Akademii Kaliskiej im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego.
- Kościelniak, Władysław. Walczak, Krzysztof. 2002. *Kronika miasta Kalisza*. Kalisz: Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk.
- Kozłowski, Marek. 2004. *Województwo kaliskie w świetle teleksów Komitetu Wojewódzkiego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej (1977-1986)*. Kalisz: EDYTOR.
- Kozłowski, Marek. 2010. „Zanim narodził się niezależny samorządny związek zawody «Solidarność» w Kaliszu”, W: *Kalisz 18,5. Wybrane problemy z dziejów miasta*, red. Danuta Wańka, Tadeusza Krokos, Kalisz: Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk.
- Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk. Trzydzieści lat działalności 1987-2017*. 2020, red. Krzysztof Walczak. Kalisz: Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk.
- „Kwirynowicz, Stanisław. Poseł i wyborca w okręgu wyborczym”, *Za i przeciw* 33 (1957): 1, 7.
- Leń, Mieczysław. „Wizyta przyjaciół z Hautmont”, *Ziemia Kaliska*, 6 (1957):5.
- Słownik biograficzny 1980-1990 Wielkopolski południowo-wschodniej (ziemi kaliskiej). Zeszyt próbny*. 1993. Kalisz: Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk.
- Schlender, Grażyna. 2001. „Solidarność” *Wielkopolski południowo-wschodniej 1980-2000. Zarys dziejów*. Kalisz: NSZZ „Solidarność”.
- Schlender, Grażyna. 2006. *NSZZ „Solidarność” w województwie kaliskim w latach 1980-1990*. Kalisz.
- Słownik biograficzny 1980-1990 Wielkopolski południowo-wschodniej (ziemi kaliskiej)*, Kalisz: Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk.
- Szkoła Kaliska. Dzieje I Liceum Ogólnokształcącego im. Adama Asnyka w Kaliszu*, pod red. Edwarda Polanowskiego, Kalisz. 1993. Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk.
- [W.], „Poselskie spotkanie”, *Ziemia Kaliska*, 4 (1957): 5.
- Woźniak, Mieczysław Arkadiusz, 1995. *Kalisz – 1914. Pogrom miasta*. Kalisz: Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk.
- Woźniak, Mieczysław Arkadiusz. 2014, Tło i przebieg wypadków sierpniowych w Kaliszu w 1914 r., *Rocznik Kaliski*, 40, Kalisz: Polskie Towarzystwo Historyczne O/Kalisz.
- Wrotkowski, Henryk. 1977. „Rozwój szkolnictwa i oświaty (1918-1939)”. W: *Dzieje Kalisza*, red. Władysław Rusiński, 596-611. Poznań: Wydawnictwo Poznańskie.

Wrotkowski, Henryk, „Szkolnictwo kaliskie w latach 1918-1928”, *Rocznik Kaliski*, 9 (1976): 11-59.

[Zet-Em]. „Kalisz i Hautmont podpisały kartę przyjaźni”, *Ziemia Kaliska*, 5. 1957. 3.

NETOGRAFIA

Buczma, Kazimierz. Biogram: <https://pl.wikipedia.org/wiki/Kazimierz_Buczma> [dostęp: 15.07.2023].

Chodyła, Zbigniew. Biogram: <https://pl.wikipedia.org/wiki/Zbigniew_Chody%C5%82a> [dostęp: 15.07.2023].

Czubak, Józef. Biogram: <https://pl.wikipedia.org/wiki/J%C3%B3zef_Czubak> [dostęp: 15.07.2023].

Drozd, Zdzisław. Biogram: <https://pl.wikipedia.org/wiki/Zdzis%C5%82aw_Drozd> [dostęp: 15.07.2023].

Drygalski Jerzy, Kwaśniewski Jacek. *(Nie) realny socjalizm*, 1988 i 1992; zob. rozdział V „Rady narodowe – władza bez władzy”, Warszawa, 184-223; <https://jacek.kwasniewski.org.pl/media/rozdzial_V.pdf> [dostęp: 23.08.2023].

Dzieje Uniwersytetu w Poznaniu w latach 1945-2019. 2019. red. Stanisław Jan-kowiak, Tomasz Schramm, 12-13, 31, 323. Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM; <<https://press.amu.edu.pl/pl/dzieje-universytetu-w-poznaniu-w-latach-19452019-5252.html>> [dostęp: 4.08.2023].

Jóźwiak, Marian. *Biogram*: <pl.wikipedia.org/wiki/Marian_Jóźwiak> [dostęp: 15.07.2023].

Mąkosza, Joanna. *Ludzie ze stopki „Ziemi Kaliskiej” 1957-1992. Indeks. Informator*. <http://www.info.kalisz.pl/ziemia_kal/stopka_mob.htm> [dostęp: 25.08.2023].

Rusiński, Władysław. (1911-1986). Biogram: <<http://zhg.amu.edu.pl/kierownicy-zhg/rusinski/>> [dostęp: 18.08.2023].

Szal-Truszkowska, Bożena. *Przyczynek do dziejów najstarszego tytułu prasowego na obecnym rynku kaliskim*. <http://www.info.kalisz.pl/ziemia_kal/kilka_uwag.htm> [dostęp: 20.08.2023].

Urząd Miasta Kalisza. <<https://www.kalisz.pl/miasto/wspolpraca-miedzynarodowa/miasta-partnerskie/hautmont>> [dostęp: 3.09.2023].

AKTY PRAWNE

Dekret z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym (Dz.U. 1981, nr 29, poz. 154).

Obwieszczenie Państwowej Komisji Wyborczej z 22.01.1957 r. o wynikach wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Ludowej przeprowadzonych 20.01.1957 r. (M.P. 1957, nr 5, poz. 30).

Ustawa z dnia 28 maja 1975 r. o dwustopniowym podziale administracyjnym Państwa oraz o zmianie ustawy o radach narodowych, (Dz.U. 1975, nr 16, poz. 91).

Ustawa z dnia 15.12.1951 r. o szkolnictwie wyższym i o pracownikach nauki (Dz.U. nr 6, poz.38).

STANISŁAW KWIRYN KWIRYNOWICZ (1922-1997)

STRESZCZENIE

Autor przybliży postać Stanisława Kwiryna Kwirynowicza, począwszy od jego urodzenia w rodzinie robotniczo-rzemieślniczej, w trudnym okresie odradzającego się z ruin po I wojnie światowej Kalisza. Podkreślić należy determinację młodego człowieka do zdobywania wiedzy. Przed II wojną światową skończył szkołę podstawową i kontynuował średnią, by zaraz w 1945 r. zdać maturę i rozpocząć studia zakończone magisterium, a w 1951 r. doktoratem. Był ekonomistą, stąd pracował w bankach, w prezydium rady narodowej, w przedsiębiorstwie, ale również w szkolnictwie, jako nauczyciel. Będąc bezpartyjnym, został radnym miasta Kalisza kilku kadencji, a także posłem na Sejm PRL. Miał też swój wkład w powstanie czasopisma „Ziemia Kaliska” i obecnego Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk. Po utworzeniu w czerwcu 1975 r. województwa kaliskiego w krótkim czasie powołany zostaje na stanowisko przewodniczącego Wojewódzkiej Komisji Planowania, na którym pozostaje do emerytury.

SŁOWA KLUCZOWE

Kwirynowicz, Kwiryn, Kalisz, ekonomista, doktor, bezpartyjny, bank, radny miasta, dyrektor, nauczyciel, poseł na Sejm, Urząd Wojewódzki, przewodniczący Wojewódzkiej Komisji Planowania.

STANISŁAW KWIRYN KWIRYNOWICZ (1922-1997)

ABSTRACT

The author introduces us to Stanisław Kwiryn Kwirynowicz, who was born into a working-class family during the challenging period of Kalisz's post-World War I recovery. It is important to highlight the young man's unwavering determination to acquire knowledge. Prior to World War II, he successfully completed primary and secondary school, and in 1945, he passed his high school exit exams and embarked on a journey towards a master's degree, which he obtained in 1951. Furthermore, he pursued a doctorate degree. With an expertise in economics, he held positions in various fields such as banking, the national council presidium, an enterprise, and also in education as a teacher. Despite being a non-partisan individual, he served as a city councilor of Kalisz for multiple terms as well as a member of the Sejm of the Polish People's Republic. He played a significant role in establishing the magazine „Ziemia Kaliska” and the current Kalisz Society of Friends of Sciences. In June 1975, following the establishment of the Kalisz Voivodeship, he swiftly rose to the position of chairman of the Provincial Planning Commission, where he served until his retirement.

KEYWORDS

Kwirynowicz, Kwiryn, Kalisz, economist, doctor, non-partisan, bank, city councilor, director, teacher, member of parliament, Provincial Office, chairman of the Provincial Planning Commission.